

คำกล่าวของพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี
ในพิธีเปิดสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
“๑ ทศวรรษ : พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ กับการสร้างความโปร่งใสในสังคมไทย”
ณ ดิ깅สันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาทางวิชาการ
ในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.
๒๕๔๐ ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดขึ้นในวันนี้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ใช้บังคับมาครบ ๑๐ ปี กล่าวได้ว่าเป็น ๑๐ ปีแห่งพัฒนาการความโปร่งใส
ในระบบการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญอีกทางหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงภารกิจ
สำคัญที่จะต้องพัฒนาการเมืองไทย โดยสร้างความเข้มแข็งทางการเมือง การส่งเสริมให้ปวงชน
ชาวไทยได้มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมทางการเมืองในการตรวจสอบ
การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ ก็เป็นกลไกสำคัญและเป็นพื้นฐานสำคัญของการตรวจสอบและเฝ้าระวังการใช้อำนาจรัฐ
การพัฒนาธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพสูงสุดประการหนึ่ง นอกจากนี้ การที่สังคมได้มี
กฎหมายที่รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐของประชาชน เป็นการสะท้อนถึงความก้าวหน้า
ของประเทศในระบอบประชาธิปไตย จึงนับได้ว่ามีความหมายสำคัญอย่างยิ่งและแสดงถึง
ความเจริญ และการพัฒนาทางการเมืองของประชาชนชาวไทยในอนาคตต่อไปด้วย

รัฐบาลมีนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส มี
ประสิทธิภาพ เป็นธรรม และประหยัด ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นนโยบาย ๔ ป. รวมทั้งมีนโยบาย
ขจัดปัญหาการทุจริต และพัฒนาระบบราชการให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม สร้างความยุติธรรม
ให้เกิดขึ้นในสังคม จึงถือว่ามีความสอดคล้องตรงกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้นการวางระบบการตรวจสอบ การปรับปรุงกลไกการทำงาน
ของหน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์
อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการ
ให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ จึงเป็นกลไกหลักที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา
การทุจริตในหน่วยงานราชการ

รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.
๒๕๔๐ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมไทย รัฐบาล
ตลอดจนหน่วยงานของรัฐจะต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารในเชิงรุกอย่าง
ต่อเนื่อง โดยควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจ สนใจ กระตือรือร้นใน
การตรวจสอบกิจการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นแผนงานของรัฐหรือของเอกชนที่มีลักษณะผูกพันรัฐ
หรือโดยอนุมัติของรัฐ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดินและสิทธิของประชาชน
ซึ่งเป็นเรื่องที่ประชาชนและสังคมโดยรวมมีส่วนได้เสียโดยตรง

นอกจากนี้ การปรับปรุงพัฒนากฎหมายและมาตรการเสริมเพื่อพัฒนาและส่งเสริม
สิทธิรับรู้ของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ หากมีกฎหมายและระเบียบที่ขัดแย้ง
สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง เพื่อให้ทุกภาคส่วน
ของสังคมสามารถเข้าไปตรวจสอบได้จริง และต้องมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองต่อผู้ที่
ขอตรวจสอบให้ได้รับความปลอดภัยจากการข่มขู่คุกคามอันจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชน
มีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง ในส่วนของรัฐบาลได้มีการพิจารณาปรับปรุง
พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเสนอเรื่องเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่จากข้อจำกัดของเวลา
บริหารงานของรัฐบาลชุดนี้ จึงไม่ทันผ่านการพิจารณาในระเบียบวาระที่ ๓ ของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ผลการสัมมนาในวันนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำมาประกอบ
แนวความคิดในการพัฒนา และปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับ
สถานการณ์ในอนาคตต่อไป

ในปี ๒๕๕๐ ที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินการกำหนดให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพหน่วยงาน
ของรัฐ (Key Performance Indicator) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน
ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพื่อประเมินหน่วยงาน

ของรัฐทุกแห่ง ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้กำหนดให้ตัวชี้วัดนี้เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ เป็นต้นไปด้วย

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และเป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดไป ดังนั้น การมีองค์กรหลักรับผิดชอบการอำนวยความสะดวกและการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น และโดยที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่องดูแล และให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อยู่แล้ว ซึ่งผมได้ให้ความเห็นชอบว่ามีความเหมาะสมที่จะให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นองค์กรเจ้าภาพในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

ท้ายที่สุดนี้ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จะเป็นกฎหมายที่สำคัญในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในบริบทของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินอย่างยั่งยืนต่อไป และขออำนวยการให้การจัดการสัมมนาครั้งนี้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ ขอให้ทุกท่านจงประสบแต่สิ่งที่ดีงามและมีความเจริญโดยทั่วกัน
